

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z JĘZYKA POLSKIEGO

Podstawa prawna

- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w szczególności przepisy rozdziału 3a dotyczące oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów;
- rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, z uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 sierpnia 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 1122), obowiązującego od 1 września 2026 r.;
- aktualna podstawa programowa kształcenia ogólnego z języka polskiego oraz program nauczania realizowany w danej klasie;
- Statut Szkoły Podstawowej nr 5 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zgorzelcu, w szczególności § 124–140 dotyczące oceniania wewnątrzszkolnego.

I. Cele i przedmiot oceniania

1. Ocenianiu z języka polskiego podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, tj. poziom i postępy w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej oraz wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania.
2. Ocenianie służy w szczególności informowaniu ucznia o poziomie jego osiągnięć i postępach, udzielaniu pomocy w nauce, przekazywaniu informacji zwrotnej, motywowaniu do dalszych postępów oraz informowaniu rodziców o osiągnięciach, trudnościach i szczególnych uzdolnieniach ucznia.

II. Obszary wiadomości i umiejętności podlegające ocenie

- czytanie i odbiór tekstów literackich, użytkowych oraz innych tekstów kultury;
- kształcenie językowe, w tym świadome i poprawne posługiwanie się językiem;
- tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- samokształcenie i korzystanie ze źródeł informacji w zakresie wynikającym z podstawy programowej;
- znajomość lektur oraz umiejętność ich interpretowania i wykorzystywania w wypowiedziach;
- ortografia i interpunkcja – z uwzględnieniem dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia;
- recytacja, prezentacja i inne umiejętności określone wymaganiami edukacyjnymi.

III. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

- prace klasowe i dłuższe wypowiedzi pisemne wykonywane podczas zajęć;
- sprawdziany, testy i dyktanda;
- kartkówki;
- odpowiedzi ustne;
- sprawdziany lub inne formy weryfikacji znajomości i rozumienia lektur;
- recytacja;
- projekty, prezentacje, referaty i inne zadania wykonywane podczas zajęć lub w warunkach, w których mogą zgodnie z prawem podlegać ocenie;

IV. Zasady oceniania bieżącego

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców. Nauczyciel uzasadnia ocenę bezpośrednio uczniowi, odwołując się do wymagań edukacyjnych, wskazując, co uczeń zrobił dobrze, co wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć. Na pisemny wniosek rodziców nauczyciel uzasadnia ocenę pisemnie w terminie 7 dni roboczych od złożenia wniosku w sekretariacie Szkoły (§ 129 Statutu).
2. Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom do wglądu na zasadach określonych w Statucie - uczniowi do na zajęciach; rodzicom w pomieszczeniu szkolnym: podczas zebrań z rodzicami, podczas dyżurów nauczyciela albo w innym czasie pracy nauczyciela, po wcześniejszym umówieniu spotkania. (§ 128 Statutu).
3. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców o wymaganiach edukacyjnych, sposobach sprawdzania osiągnięć oraz warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny. Minimalna liczba ocen w półroczu wynosi 6 ocen (§ 132 ust. 2 Statutu).
4. Sprawdzian jest zapowiedzianą z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem pisemną formą sprawdzenia wiadomości i umiejętności, obejmującą określony zakres materiału i trwającą nie dłużej niż 2 godziny lekcyjne. W tygodniu mogą odbyć się najwyżej trzy sprawdziany, a w jednym dniu najwyżej jeden (§ 132 Statutu).
5. Kartkówka obejmuje zagadnienia najwyżej z trzech ostatnich lekcji i może być niezapowiedziana (§ 132 Statutu).
6. Każdy sprawdzian uczeń zalicza w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później niż do dwóch tygodni od daty sprawdzianu lub od powrotu do szkoły po nieobecności. W sytuacji uzasadnionej nauczyciel może zwolnić ucznia z zaliczania zaległego sprawdzianu (§ 132 Statutu).
7. Uczeń może poprawić ocenę w terminie do dwóch tygodni od jej otrzymania lub w terminie ustalonym przez nauczyciela.. Przy poprawie obowiązuje zakres materiału z pierwotnego terminu.
8. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. O zaistniałej sytuacji nauczyciel informuje rodziców.

V. Pisemne prace domowe

1. Pisemna praca domowa zadana przez nauczyciela w celu utrwalenia, rozwijania lub praktycznego zastosowania treści zrealizowanych na zajęciach nie jest obowiązkowa i nie ustala się z niej oceny.
2. Nauczyciel sprawdza wykonaną przez ucznia pisemną pracę domową i przekazuje informację zwrotną wskazującą, co uczeń zrobił dobrze, co i jak powinien poprawić oraz jak powinien dalej się uczyć.

3. Wykonywanie nieobowiązkowych pisemnych prac domowych może być podstawą podwyższenia rocznej oceny klasyfikacyjnej.

VI. Nieprzygotowanie, brak materiałów i zeszyt

1. Uczeń ma prawo do co najmniej jednego nieprzygotowania bez podania przyczyny, z wyłączeniem zajęć, na których odbywają się zapowiedziane kartkówki i sprawdziany. Nieprzygotowanie zgłasza na początku lekcji. W PSO z języka polskiego przyjmuje się dwa nieprzygotowania w półroczu.
2. Zeszyt przedmiotowy lub zeszyt lektur służy organizacji procesu uczenia się. Ocenie podlega wykonane w nim zadanie, ocenia się wykazane wiadomości i umiejętności według wcześniej podanych kryteriów.

VII. Wymagania na poszczególne oceny

celujący (6) – uczeń opanował wiadomości i umiejętności objęte wymaganiami edukacyjnymi w stopniu bardzo wysokim(100%); samodzielnie i trafnie stosuje wiedzę w sytuacjach typowych i problemowych, tworzy dojrzałe wypowiedzi, interpretuje teksty i uzasadnia własne stanowisko. Dużo czyta, posiada bogate słownictwo i rozległą wiedzę humanistyczną.

bardzo dobry (5) – uczeń opanował wiadomości i umiejętności w bardzo wysokim stopniu (90%), sprawnie posługuje się wiedzą, samodzielnie analizuje i interpretuje teksty oraz tworzy poprawne, rozwinięte wypowiedzi ustne i pisemne. Czyta wszystkie lektury. Zna przewidziane przez program formy wypowiedzi, terminy literackie i językowe, potrafi je samodzielnie stosować w praktyce, tworzy uogólnienia i analogie. Ładnie recytuje, starannie prowadzi zeszyt.

dobry (4) – uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym (70%), poprawnie wykonuje większość typowych zadań, potrafi stosować poznane pojęcia i zasady oraz tworzy komunikatywne wypowiedzi, choć może popełniać nieliczne błędy. Czyta wszystkie lektury. W miarę aktywnie uczestniczy w lekcjach. Zna wymagane formy wypowiedzi, terminy literackie, językowe i prawie bezbłędnie stosuje je w praktyce. Starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

dostateczny (3) – uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności (50%) umożliwiające realizację typowych zadań o średnim stopniu trudności; korzysta z pomocy nauczyciela przy bardziej złożonych problemach. Czyta lektury obowiązkowe. Zna wymagane formy wypowiedzi, terminy literackie, językowe. Prowadzi zeszyt przedmiotowy.

dopuszczający (2) – uczeń opanował wiadomości i umiejętności w zakresie niezbędnym do dalszego kształcenia (30%); wykonuje proste zadania samodzielnie lub z pomocą nauczyciela i wykazuje elementarne rozumienie omawianych treści. Zna podstawowe zagadnienia dotyczące lektur obowiązkowych (tematyka, bohaterowie). Prowadzi zeszyt przedmiotowy.

niedostateczny (1) – uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności w zakresie pozwalającym na spełnienie minimalnych wymagań edukacyjnych, a stwierdzone braki uniemożliwiają mu wykonanie podstawowych zadań nawet przy odpowiednim wsparciu.

VIII. Punktowe/procentowe wyniki prac

Przy ocenianiu punktowanych prac pisemnych stosuje się następujące progi procentowe określone w § 132 ust. 3 Statutu Szkoły:

Wynik	Ocena
100%	celujący (6)
90–99%	bardzo dobry (5)
70–89%	dobry (4)
50–69%	dostateczny (3)
30–49%	dopuszczający (2)
0–29%	niedostateczny (1)

Progi procentowe służą ustalaniu oceny z konkretnej pracy i nie zastępują wymagań edukacyjnych przy ustalaniu oceny śródrocznej lub rocznej.

IX. Dostosowanie wymagań edukacyjnych

1. Nauczyciel indywidualizuje pracę z uczniem i dostosowuje wymagania edukacyjne w przypadkach i na zasadach określonych w przepisach prawa, z uwzględnieniem opinii lub orzeczeń oraz rozpoznanych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.
3. W przypadku ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się nauczyciel uwzględnia zalecane formy i warunki pracy, w tym sposób oceniania ortografii, tempa pracy, zapisu lub innych elementów wskazanych w dokumentacji ucznia.

X. Ocena śródroczna i roczna

1. Ocena śródroczna i roczna jest ustalana na podstawie rozpoznanego poziomu i postępów ucznia w opanowaniu wiadomości i umiejętności wynikających z wymagań edukacyjnych.
2. Ocena śródroczna i roczna nie może być średnią arytmetyczną ocen częściowych (§ 136 Statutu). Wagi ocen lub średnia ważona pełnią funkcję pomocniczą i nie zastępują nauczycielskiej oceny stopnia spełnienia wymagań edukacyjnych.
3. Nie stosuje się automatycznego zaokrąglania średniej jako podstawy ustalenia oceny klasyfikacyjnej. Ocena roczna uwzględnia wiadomości i umiejętności ucznia z całego roku szkolnego, w tym z pierwszego okresu.

XI. Informowanie ucznia i rodziców

1. Informacja o postępach, trudnościach i szczególnych uzdolnieniach ucznia jest przekazywana uczniowi i jego rodzicom w sposób określony w statucie szkoły, w tym za pośrednictwem dziennika elektronicznego, podczas zebrań, konsultacji i rozmów indywidualnych.

XII. Kryteria oceny dyktanda

0 błędów > cel
0 błędów zasadniczych > bdb
1 błąd zasadniczy > +db
2 błędy zasadnicze > db
3 błędy zasadnicze > +dst
4 błędy zasadnicze > dst
5 błędów zasadniczych > +dop
6 błędów zasadniczych > dop
7 błędów zasadniczych > ndst

* 2 błędy II stopnia = 1 błąd zasadniczy
* 3 błędy interpunkcyjne = 1 błąd zasadniczy

XIII. Kryteria ocen prac pisemnych uczniów dyslektycznych

Uczeń dyslektyczny nie jest zwolniony z obowiązku pisania sprawdzianów ortograficznych i dyktand. Stosuje się wobec niego następujące kryteria:

0 błędów zasadniczych > cel
1 błąd zasadniczy > bdb
2 błędy zasadnicze > -bdb
3 błędy zasadnicze > +db
4 błędy zasadnicze > db
5 błędów zasadniczych > -db
6-7 błędów zasadniczych > +dst
8-9 błędów zasadniczych > dst
10-11 błędów zasadniczych > +dop
12-14 błędów zasadniczych > dop
15 błędów zasadniczych > ndst

XIV. Wagi ocen

Sprawdzian, test – waga 3

Kartkówka duża (zapowiedziana z 2,3 lekcji) – waga 2

Kartkówka mała (z ostatniej lekcji) – waga 1

Odpowiedź ustna – waga 1

Aktywność – waga 1

Dyktando – waga 1

Prace klasowe – waga 3

Recytacja – waga 1

Zeszyt lektur – waga 1

Konkurs szkolny – waga 1

powiatowy – waga 2

powyżej powiatu – waga 3

z Dolny Ślązak – etap powiatowy – waga 3